

Mensenvriend Bonati blijft actief in ons land

Met enige regelmaat komen er bij Vereniging tegen de Kwakzalverij meldingen binnen over het feit, dat een zeer kwetsbare patiëntencategorie (m.n. lijders aan onbehandelbare rugpijn, postwhiplash-klachten, nekpijn, hoofdpijn, slijtage, scoliose, dwarslaesie e.d.) ten slachtoffer valt aan de Amerikaanse orthopedische chirurg Alfred Bonati.

Deze Bonati heeft in Florida het Bonati Institute opgericht en ronselt patiënten in Europa om hen vervolgens in zijn peperdure instituut te gaan behandelen. Hij beweert dat hij dit doet uit menslievendheid en wegens zijn Europese afkomst. Hij heeft groot medelijden met de Europese ruglijders, die hier zeer slecht behandeld worden. Voor het ronselen van zijn patiënten maakt hij gebruik van een bureau (Medag Nederland) dat gevestigd is op Schiphol en dat op zijn beurt gebruik maakt van de diensten van dr. P.C. Peperkamp, een eertijds in Den Bosch werkzaam neuroloog.

Bonati bezoekt Nederland ongeveer eens per twee maanden en 'selecteert' dan samen met collega Peperkamp de gelukkigen die naar Florida mogen komen. O.a. via zijn website (www.medag.nl) worden patiënten opgeroepen om hun opwachting te maken in opgegeven locaties, tegenwoordig op Schiphol. In de *Skepter* van maart 2000 verscheen al eens een prachtig en onthullend artikel van de neurochirurg dr. D. Zeilstra over Bonati en zijn Nederlandse trawant, maar hem is sindsdien door bijv. de IGZ geen strobreed in de weg gelegd. Het artikel van Zeilstra is te raadplegen op www.skepsis.nl, waar nog meer en recentere bezwarende feiten over Bonati te vinden zijn.

De praktijk draait op volle toeren, want een onder cover telefoontje naar Medag, die voor hem veel regelt, begin januari 2002 leerde dat Bonati 26, 27 en 28 januari weer zitting hield in het Sheraton hotel bij Schiphol en dat die zitting reeds was volgeboekt met 50 patiënten. De procedure is als volgt: allereerst moet er te Amsterdam een nieuwe MRI van de rug worden gemaakt á raison de 374 Euro, waarna eerst een obligaat consult bij Peperkamp volgt (á raison de 282,25 Euro) alvorens men toegang krijgt tot Bona-

ti zelf. De patiënten zijn aan deze intake dus 656 Euro (= 1443 gulden) kwijt en Peperkamp verdient in dat weekend zo'n 14.100 Euro of te wel ruim 31.000 gulden.

De slachtoffers die zich vervolgens naar Florida begeven om zich aldaar te laten belazeren krijgen de volgende behandeling. Zij worden via een 'endoscopische techniek' onder lokaal analgesie en met behulp van laserstralen van hun klachten (en geld) afgeholpen. Per insteek kost e.e.a. tot 10.000 dollar. De prijs zakt met het aantal 'benodigde' insteken! Het voorgetoverde succespercentage bedraagt meestal 80 a 90%. Over Bonati's techniek is niets te vinden in de peer reviewed medische literatuur. Met enige regelmaat slaagt de Nederlandse zaakwaarnemer erin om juichende verhalen van wondergenezingen in de lekenpers te laten verschijnen, zodat de potentieel natuurlijk onbegrensde doelgroep lekker gemaakt kan worden.

De zeer hoge kosten die verbonden zijn aan de behandeling door Bonati (niet zelden moeten mensen nog een tweede of derde keer terugkomen naar Florida!) worden nogal eens door inzameling in de buurt, door serviceclubs als Rotary e.d. of zelfs door verkoop van het eigen huis bestreden. Er zijn inzamelingsacties geweest via radio Fryslan en er zijn zelfs benefietconcerten geweest ten behoeve van de financiering van de reis naar Florida.

Zijn reputatie is ook in Amerika slecht en bekend is dat Bonati recent 8 miljoen dollar heeft gestort in een fonds waaruit hij tegen hem gericht claims betaalt. Op de website van Skepsis kan men lezen over tuchtaffaires en rechtszaken tegen Bonati, o.a. inzake 'unnecessary surgery' and 'excessive billing'. Alle Nederlandse ziektekostenverzekeraars en hetzelfde geldt voor neurologen orthopeden kennen inmiddels de

naam van de wonderdokter. Verzekeraars betalen de behandeling van deze medicus natuurlijk niet.

Het is buitengewoon schandelijk dat een Nederlands medisch specialist juridische rugdekking verleent aan een Amerikaanse charlatan, die in ons land niet gerechtigd is te praktiseren. Peperkamp staat daarmee in de traditie van verloederde artsen, die honderd jaar geleden, toen de wetten van Thorbecke nog golden, kwakzalvers als Femia Haverhoek, Staphorster Boertje en de Engelsman Sequa bijstonden.

Amerikaanse orthopedische chirurg Alfred Bonati.

In de veronderstelling dat de heer Peperkamp deel uitmaakt van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie heeft de VtdK er bij brief d.d. november 2001 bij die vereniging op aangedrongen disciplinaire maatregelen te nemen tegen dit lid. En wanneer treedt de IGZ op tegen deze wantoestand? ●

C.R.

Nascholingscursus:

Omgaan met alternatieve behandelwijzen

Ons lid prof. dr. R.A.P. Koene heeft, naar aanleiding van het symposium Verrijking of Vervuiling? Alternatieve en complementaire behandelwijzen in het medisch en verpleegkundig onderwijs, dat in aansluiting aan de Jaarvergadering 2001 gehouden werd, de daad bij het woord gevoegd. Hij organiseerde in een samenwerkingsverband tussen onze Vereniging en de Heyendaalcommissie voor Post Academisch Onderwijs in de Geneeskunde een nascholingscursus voor huisartsen, specialisten en apothekers: Omgaan

met alternatieven behandelwijzen. Deze zal worden gehouden op vrijdag 12 april as.

In de studieprogramma's geneeskunde en farmacie is er voor het onderwerp 'alternatieve behandelwijzen' nauwelijks of geen plaats ingeruimd. Door overvloedige aandacht voor de kwakzalverij in de media maakt elke medicus en apotheker weliswaar kennis met de vele vormen daarvan, maar de problematiek rond de interactie tussen de alternatieve behandelwijzen en de reguliere geneeskunde blijft hierbij onderbelicht. Een meer systematisch in-

zicht in deze interactie kan voor de praktiserende artsen en apothekers nuttig zijn, omdat zij immers met grote regelmaat met dit probleem geconfronteerd worden. In deze cursus worden de verschillende facetten van het onderwerp vanuit de gezichtshoeken van de huisarts, de klinische specialist, de farmaceut, de psycholoog en de jurist belicht met als doel praktische richtlijnen te verschaffen voor het omgaan met de kwakzalverij in de dagelijkse, geneeskundige praktijk zonder daarbij al te veel concessies te hoeven doen. ●

Programma

09.00 Registratie en koffie

Voorzitter: R. Koene

09.25 Inleiding, R. Koene

09.30 Risico's van alternatieve medicamenteuze behandelingen, P. De Smet

10.15 Vermenging van reguliere en alternatieve geneeskunde: de arts als kwakzalver? C. Renckens

11.00 Koffie

11.30 De kankerpatient en de verleidelijkheid van de alternatieve geneeskunde, D. Wagener

12.15 Complementaire behandelwijzen in de verpleegkunde: 'Het is flauwekul, maar ga je gang', F. Van Dam

13.00 Lunch

Voorzitter C. Renckens

14.00 Balint 'revisited': het placebogedrag van de huisarts W.M. Veenema

14.45 Gezondheidsrechtelijke aspecten van alternatieve behandelwijzen, A. Josephus Jitta

15.30 Thee

16.00 Modeziekten en alternatieve behandelwijzen G. Koerselman

16.45 James Randi ontmaskert! Videopresentatie

17.15 Schriftelijke evaluatie

17.20 Borrel

Vorbereidingscommissie/docenten

Prof. dr. F.S.A.M. Van Dam

Psycholoog, het Nederlands Kanker Instituut/Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, Amsterdam en afdeling Klinische Psychologie, Universiteit van Amsterdam

Mr. A.N.A. Josephus Jitta

Vice-president Rechtbank Amsterdam

Prof. dr. R.A.P. Koene

Em. hoogleraar nierziekten

Prof. dr. G.A.F. Koerselman

Psychiater, afd. Psychiatrie, Universitair Medisch Centrum Utrecht

C.N.M. Renckens

Vrouwenarts, Westfries Gasthuis, Hoorn

Prof. dr. P.A.G.M. De Smet

Apotheker, Afd. Klinische Farmacie

W.M. Veenema

Huisarts, Jourde

Prof. dr. D.J.Th. Wagener

Em. Hoogleraar medische Oncologie

Mw. I. Van der Kaaij

Coördinator PAOG-Heyendaal; voor inlichtingen tel. 024 3610342

Tenzij anders vermeld zijn de docenten verbonden aan het UMC St Radboud, Nijmegen,

Kosten, inclusief syllabus en restauratieve voorzieningen Euro 175,-.
Sluitingsdatum voor inschrijving 1 april 2002.
Deelnemers krijgen na afloop een certificaat.

Accreditering

Op basis van de door de LHV verleende instellingsaccreditering wordt deze cursus gehonoreerd met 6 uren. De cursus is geaccrediteerd door de Nederlandsche Internisten Vereeniging.

Het ledenbestand van de VtdK: vele, vele intellectuele...

Op vragen van journalisten naar de samenstelling van ons ledenbestand placht ik altijd – met een steeds terugkerend binnenpretje – te antwoorden, dat het bij ons ging om zo'n 90% artsen en apothekers en daarnaast 10% intellectuelen, zoals psychologen, journalisten, juristen, academici en medischgerelateerde beroepen.

Nu de ledenlijst voor leden ter inzage is, heeft ons lid JWN te W de moeite genomen om een globale analyse te maken van ons ledenbestand en hij heeft deze interessante cijfers aan het bestuur aangeboden. Wij denken dat onze lezers zeker geïnteresseerd zullen zijn in het gezelschap, waarvan zij deel uitmaken en geven hieronder dus de belangrijkste bevindingen. Het Actieblad gaat naar plm. 1240 adressen, waarvan - in dec. 2001 - naar 1191 personen. De overige zijn instellingen, verenigingen en krantenredacties. Onze speurmeus vergeleek het ledenbestand met dat van het Geneeskundig Adres Boek (GAB), dat vrijwel alle artsen, tandartsen, verloskundigen en apothekers omvat. Hij kwam tot de volgende getallen:

Artsen: 475 (waarvan 155 huisarts, w.v. 76 rustend)	= 40%
Apothekers: 122 (w.v. 17 rustend)	= 10%
Tandartsen: 50 (w.v. 7 rustend)	= 4%
Dierenartsen:	enkele
Verloskundigen:	geen.

In totaal komt het percentage medische beroepsbeoefenaren dus maar net boven de 50% en blijkt het percentage intellectuelen aanzienlijk groter te zijn dan altijd gedacht. Dit onderstreept ten overvloede - maar het argument wordt door kwaadwillenden nog herhaaldelijk tegen ons in stelling gebracht - dat de VtdK geen beroepsbelangenbehartiger is, maar uitsluitend gericht is op het bestrijden van kwakzalverij en alternatieve geneeswijzen, zowel de beroepsgroep als erbuiten.

Het GAB vermeldt ook de afstudeerdatum van de artsen en tandartsen dat gegeven werd door N ook genoteerd, in clusters van 5 jaar:

1954 en eerder:	9
1946-1950:	14

1951-1955:	19
1956-1960:	31
1961-1965:	31
1966-1970:	58
1971-1975:	118
1976-1980:	106
1981-1985:	87
1986-1990:	52
1991-1995:	36
1996-1999:	10

Het lijkt erop, dat het met interesse in bestrijding van kwakzalverij net zo gesteld is als met historisch bewustzijn: niet klagen dat de hedendaagse jeugd het niet heeft: het komt vanzelf en is een soort 'ouderdomsziekte'. De ergernis over alternatieve collega's, die onbekommerd therapieën aanbieden waarvoor de gewone geneeskunde geen oplossingen heeft, komt natuurlijk pas met de jaren. In de collegebanken zie je alleen maar reguleren met al hun zwak-, bot- en menselijkheden en als jonge dokter wil je het wellicht - net als die alternatieven - wel en beetje anders gaan doen. In de praktijk raak je ook langzamerhand meer doordrongen van de schade die kwakzalvers aanrichten.

Onze onderzoeker had ook toegang tot de ledenlijst van de stichting Skepsis en constateerde dat de overlap tussen beide bestanden gering was: een vrij verrassende bevinding. Hij vond ook nog enkele tientallen artsen, die wel lid van Skepsis maar geen lid der VtdK waren.

Het laatste (slechte) nieuws van de analyse betrof het zeer geringe aantal vrouwelijke leden: slechts plm. 31 van de plm. 647 namen uit het GAB! Het glazen plafond lijkt dus ook binnen onze VtdK te spelen. Een verklaring dringt zich niet zo snel aan ons op, maar een gebrek aan kinderopvang, dat lijkt ons in dit geval toch minder waarschijnlijk. ●

C.R.

Errata

In het Actieblad van januari stonden enkele zinnen fout. In het stuk Nascholing huisartsen, pagina 10, kolom 3 moest de vierde zin luiden: De mooiste is afkomstig van psycholoog Jou Ting, die stelde dat stress bij meisjes door stijging van het prolactinegehalte leidt tot borstvorming en bij mannen tot een bierbuikje.

In het stuk Wetenschap is soms gehaat, moest de zin, pag. 14, derde kolom, halverwege de pagina luiden: Na een prettig kritische column over de hedendaagse kwakzalverij zoals Borst die met een mooie regelmaat niet overdreven vaak afscheidt op 16 december 2000 reageerde Bomhoff op 16 december met een tegecolumn 'Gezond Nieuwjaar'.

De foto's van Koene, Van Ree en De Haan in het januari-nummer waren door bewegingsonscherpte minder van kwaliteit, hiervoor onze excuses. ●

COLOFON

Vereniging tegen de Kwakzalverij

Oprichting 1 januari 1881
Correspondentie-adres Harmoniehof 7
 1071 TC Amsterdam
 tel: 020-6739479, werk: 020-5122482
 e-mail: secretariaat@antikwak.nl
 website: www.antikwak.nl

Bestuur
Voorzitter C.N.M. Renckens,
 vrouwenarts, Hoor

Secretaris prof.dr. F.S.A.M. van Dam
 psycholoog, Amsterdam

Penningmeester I.H. Harms,
 dierenarts, Hardenberg

Leden P.M. Siegel,
 psychiater, Amsterdam
 dr. A.P.M. van Dam,
 medisch adviseur
 Den Haag
 mr. Th. Douma,
 advocaat, Haarlem
 C.P. van der Smagt,
 huisarts, De Bilt
 prof.dr. H. Timmerman,
 hoogleraar farmacochemie, Voorschoten
 W.M. Veenema,
 huisarts, Joure
 H. de Vries,
 apotheker, Heerenveen,
 W. Zijp,
 tandarts, Enkhuizen

Adviserende leden S. Lelie,
 geneeskundig inspecteur (i.r.)
 Middelburg
 P.C. Bügel,
 psycholoog, Groningen

Erelid I.A. van de Graaff,
 apotheker, Rotterdam

Redactie J. Geerling, internist,
 Keverdijk 69
 1411 SK Naarden
 e-mail: redactie@antikwak.nl
 Aanleveren van kopij op
 Wordperfect 5.1 of Word

Postgiro van de vereniging: 32237 ten name van de penningmeester van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, Hardenberg.

De contributie bedraagt thans minimaal f 50,- zulks met inbegrip van een abonnement op het Actieblad tegen de Kwakzalverij; voor studenten en leerlingverpleegkundigen f 10,-; begunstiger wordt men door schenking aan de vereniging van minimaal f 500,-.

Correspondentie

Op 21 december 2001 verzond het bestuur de volgende brief aan de minister van VWS, mevr. Dr. E. Borst-Eilers:

Excellentie,
Hierbij willen wij onze grote veront- rusting tot uiting brengen over een door de Algemene Vergadering van Verplegenden en Verzorgenden (AV VV) verleende subsidie aan de Werkgroep Complementaire Zorg Verpleegkundigen (WCZ) met het expliciete doel om een 'op de praktijk gerichte opleiding Complemen- taire Zorg' te ontwikkelen (bericht in Zorgkrant, 10 december 2001). De AVVV is een organisatie die zijn finan- ciële middelen grotendeels uit uw ministerie ontvangt. Onze Ver- eniging kijkt al geruime met argus- ogen naar de activiteiten van de door de AVVV als lid geaccepteerde WCZ, die nauw aansluiting zoekt bij het Van Praag Instituut Utrecht (waar

paranormale cursussen worden ge- geven) en de Hogeschool Holland te Diemen, waar een 'post-HBO op- leiding Complementaire Zorg' be- staat, alsook naar de verontrustende penetratie van allerlei alternatieve stromingen in het onderwijs aan HBO-V's elders in het land.

De VtdK staat beslist positief tegen- over het streven van verpleegkundi- gen om zich verder te specialiseren en professionaliseren, maar dat dient steeds binnen het primaat van de reguliere medische wetenschap te geschieden. Als de patiënt naast zijn reguliere zorg allerlei vreemd- soortige 'zorg' krijgt aangeboden, die allerminst past binnen het kader van de reguliere zorg dan ontstaat verwarring bij de patiënt en ontstaat een bron van conflicten tussen ver- pleegkundigen en artsen. Als u denkt dat het met die 'vreemdsoor- tigheid' wel meevalt, dan verwijzen

aanwending van warmte en koude en over voedings-supplementen.

Zolang verpleegkundigen zich de- ze alternatieve behandelwijzen op eigen kosten en initiatief eigen ma- ken ligt er voor u misschien geen di- recte taak, hoewel de onderwijsin- spectie er natuurlijk tegen zou kun- nen optreden, Maar van het apart subsidiëren van dit soort wezens- vreemde en schadelijke elementen in het onderwijs van verpleegkundi- gen gaat een zeer fout signaal uit en wij willen er dan ook krachtig bij u op aandringen om de AVVV tot de orde te roepen en deze subsidie zo snel mogelijk ongedaan te maken. ●

Hoogachtend,

C.N.M. Renckens,
voorzitter VtdK

Wij ontvingen hierop het volgende antwoord: zie illustratie

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Innovatie, Beroepen en Ethiek

Vereniging tegen de Kwakzalverij
T.s.v. C.N.M. Renckens, voorzitter

Ons kenmerk
IBE/BO-2250178

Inlichtingen bij
Mw. C. Keizer

Doorkiesnummer
070 - 3407405

Den Haag
16 JAN. 2002

Onderwerp
Opleiding Complementaire Zorg

Bijlagen(i)

Uw brief
d.d. 21-12-01

Geachte mijnheer Renckens,

Uit uw brief van 21 december jongstleden maak ik op dat u zich ernstige zorgen maakt over de bestedingen van de Algemene Vergadering van Verpleegkundigen en Verzorgenden (AVVV) in het kader van de opleiding Complementaire Zorg.

In het afgelopen jaar heb ik een subsidie toegekend aan de AVVV met het doel de positie van de verpleegkundigen en de verzorgenden te versterken. Deze subsidie is specifiek gegeven voor het financieren van projecten die op korte termijn belangrijke impulsen geven aan de beroepsinhoudelijke ontwikkeling van verpleegkundigen en verzorgenden. De AVVV heeft er inderdaad voor gekozen om een gedeelte van dit geld te besteden aan het opzetten van de opleiding Complementaire Zorg. Uw zorgen omtrent de ontwikkelingen in het HBO-V onderwijs deel ik niet. Samenwerking tussen de alternatieve sector en de reguliere sector is in het belang van de patiënt en verdient mijns inziens ondersteuning. Ik zal de AVVV derhalve niet vragen deze subsidie ongedaan te maken.

Ik hoop dat ik u met dit schrijven voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,

de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de Directeur Innovatie, Beroepen en Ethiek,

drs. N.C. Oudendijk

Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG
Telefoon (070) 340 79 11
Fax (070) 340 78 34

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Correspondentie uitsluitend
richten aan het postadres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.

Internetadres:
www.minvws.nl

wij u graag naar de website van de WCZ: www.complementairezorg.nl, waar te lezen valt over de waarde van reflexologie, het nut van homeopathische Bachbloesem-remedies, het corrigeren van energievelden m.b.v. Therapeutic Touch (= paranormale therapie), het inwijdingsritueel van de Reiki meester, waarbij hij/zij zijn innerlijke genezingskanaal opent, over antroposofische

Ingezonden

Met interesse heb ik het artikel gelezen van Van Dam over Marco de Vries. In de periode 1971 tot 1982 was ik als staf lid voor gynaecologische oncologie verbonden aan het RRTI in de Daniel den Hoedkliniek te Rotterdam. Zeker weet ik dat De Vries in die periode niet verbonden was als patholoog anatoom aan deze kliniek. De staf van het RRTI zou toendertijd dit zeker niet hebben geaccepteerd. De Vries had na het vertrek van prof Wielenga een afgesplitste unit in het PA laboratorium van Dijkzigt/Erasmus Universiteit. Mij en vele anderen was niet duidelijk hoe de vork precies in de steel zat. ●

Prof dr F.B. Lammes, Abcoude

Uitspraak

Op 21/02/02 heeft de Rechtbank te Arnhem Sector civiel recht uitspraak gedaan inzake de magistrale receptuur (van Mierlo-Hout middelen), zoals geadviseerd door Houtsmuller. De Ohra had geweigerd deze kostbare middelen te vergoeden, waarop de verze- kerde een rechtszaak had aangespannen. De vordering van verze- kerde (zaak-rolnummer: 67302/HAZA 00-1799) jegens Ohra is afgewezen. De motivatie van de rechter is interessant. De recht- bank gaat namelijk uit van de juistheid van de stelling van Ohra dat er geen sprake is van een noodzakelijke behandeling volgens algemeen in Nederland toegelaten, medisch-wetenschappelijke normen, omdat de behandelmethode niet onomstreden is en er geen wetenschappelijk onderzoek naar de werking heeft plaats- gevonden. Hierbij is wetenschappelijk onderzoek gedefinieerd als "dubbel blind, placebo-gecontroleerd, gerandomiseerd onderzoek dat is gepubliceerd in een vooraanstaand peer-reviewed weten- schappelijk tijdschrift. ●